

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

M 1 5 2 5 0 1 1 1

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 1 ≡≡≡

Obča geografija – Regionalna geografija sveta in Evrope

Četrtek, 27. avgust 2015 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

*Ta pola ima 12 strani (1–12), od tega 2 prazni.
Barvna priloga ima 4 strani (13–16).*

Obča

1. Reliefni obliki v levem stolpcu smiselno povežite z zunanji preoblikovalni procesi v desnem stolpcu tako, da na vsako črto vpišete eno črko ustreznega preoblikovalnega procesa.

_____ zemeljski plaz

A akumulacija

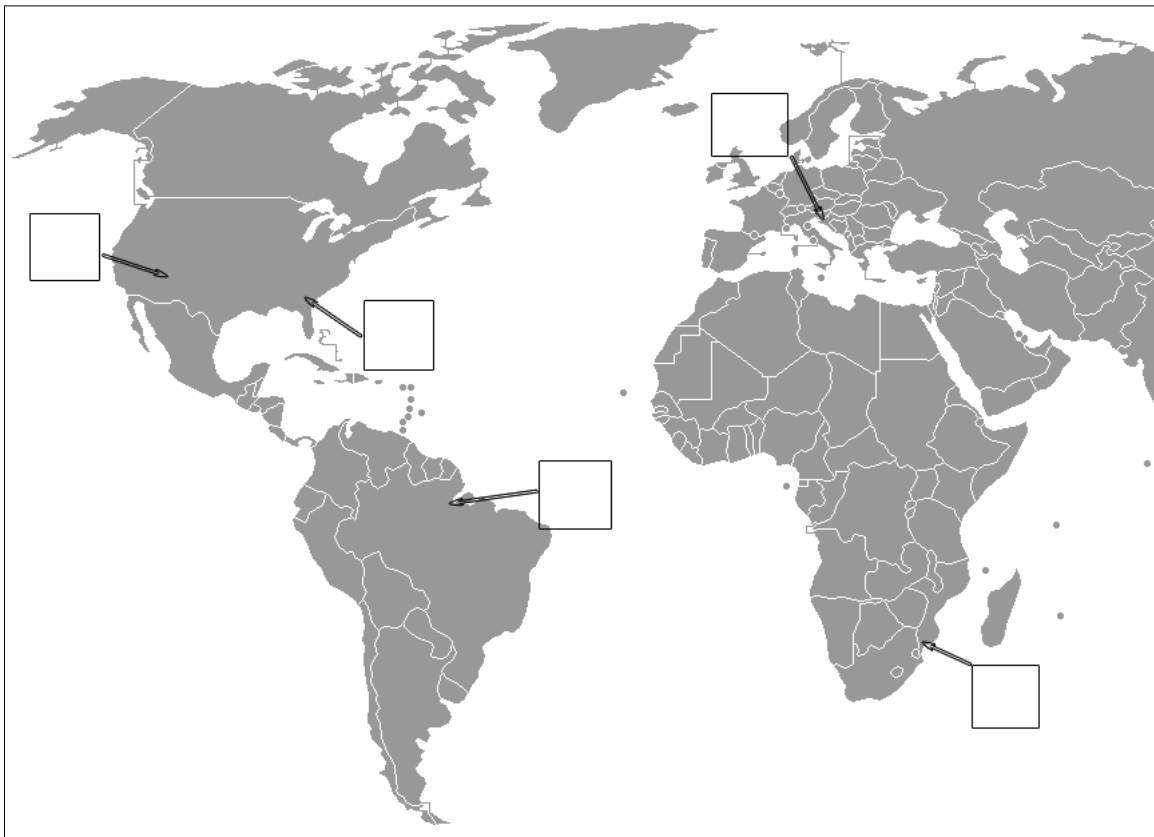
B erozija

_____ soteska

C denudacija

(2 točki)

2. V ustrezna kvadratka na sliki 1 vpišite številki slik 1 in 2 iz barvne priloge, ki prikazujeta reliefne značilnosti izbranih območij.

Slika 1

(Prirejeno po: <http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/5/53/BlankMap-World-v5-BeforeKosovo.png>. Pridobljeno: 5. 10. 2013.)

(2 točki)

3. Imenujte tipa reliefa, ki ju prikazujeta sliki 1 in 2 v barvni prilogi.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

(2 točki)

4. Imenujte reliefno obliko na sliki 1 v barvni prilogi in opišite njen nastanek.

Reliefna oblika: _____

Opis: _____

_____ (2 točki)

5. Pojasnite dva vzroka, zaradi katerih je območje reliefne oblike na sliki 3 v barvni prilogi manj primerno za poselitev in gradnjo naselij.

1 _____

2 _____

_____ (2 točki)

Svet 1

6. Obkrožite črko pred pravilno trditvijo.

- A Za polsuha območja Avstralije so značilne rjave prsti.
- B Rdeče in rjave mediteranske prsti nastajajo samo v bližini Sredozemskega morja.
- C V Aziji tradicionalno poljedelstvo na kulturnih terasah zmanjšuje erozijo prsti.

(1 točka)

7. Opišite glavni razlog za rdečkasto rumeno barvo prsti na območju, ki je na sliki 4 v barvni prilogi označeno s črko B.

(1 točka)

8. Napišite prevladujoči skupini naravnega rastlinstva na območjih, ki sta na sliki 4 v barvni prilogi označeni s črkama A in B, ter podnebni dejavnik, ki je odločilno vplival na različnost naravnega rastlinstva označenih območij.

A _____

B _____

Podnebni dejavnik: _____

(3 točke)

9. Primerjajte značilnosti pokrajin z visokotravno in nizkotravno stepto tako, da v preglednico v vsako vrstico vpišete DA k tistim pokrajinam, za katere velja posamezna značilnost.

	Pokrajine visokotravne stepe	Pokrajine nizkotravne stepe
Več obdelovalnih površin		
Prevladujejo črne prsti		
Debelejše prsti		
Manj padavin		

(2 točki)

10. Natančno imenujte obliko kmetijstva, ki najbolj pospešuje širjenje puščave Sahare proti jugu, in pojasnite zakaj.

Oblika kmetijstva: _____

Pojasnitev: _____

(3 točke)

Svet 2

11. Oglejte si sliko 5 v barvni prilogi in obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

DA NE Gostota prebivalstva v osrednjem delu Gangeškega nižavja znaša nad 200 prebivalcev na km².

DA NE Dekanska planota je povprečno gosteje poseljena od Indokitajskega polotoka.

(2 točki)

12. Preberite besedilo in napišite, kako imenujemo opisani pojav, ki je značilen za države v razvoju.

Vodja ameriške diplomacije Hillary Clinton je tokrat za obisk izbrala Zambijo, Tanzanijo in Etiopijo. Afriške voditelje bi rada opozorila na tuje investitorje in vlade, ki prihajajo s polnimi vrečami denarja v Afriko samo za to, da bi obogateli z izkoriščanjem naravnih bogastev črne celine.

(Prirejeno po: <http://web.vecer.com/portali/vecer/v1/default.asp?kaj=3&id=>. Pridobljeno: 14. 6. 2013.)

(1 točka)

13. Opišite gospodarski vzrok za kolonizacijo Afrike in pozitivno posledico kolonizacije za afriško kmetijstvo.

Vzrok: _____

Posledica: _____

(2 točki)

14. Pri trditvi obkrožite S, če velja samo za Severno Ameriko, A, če velja samo za Avstralijo, in O, če velja za obe celini.

A S O Na celini živita dve avtohtoni skupini prebivalstva.

A S O V prvi polovici 20. stoletja so začeli omejevati priseljevanje.

(2 točki)

15. Slika 6 v barvni prilogi prikazuje območja predkolumbovske poselitve Latinske Amerike. Imenujte polotok, na katerem je prevladovala civilizacija Majev.

(1 točka)

16. Pomagajte si s sliko 6 v barvni prilogi ter pojasnite vpliv reliefa in podnebja na manjšo gostoto poselitve na območju nekdanje države Inkov.

Vpliv reliefa: _____

Vpliv podnebja: _____

(2 točki)

Evropa 1

17. Obkrožite črki pred pravilnima trditvama.

- A Z oddaljevanjem od Atlantskega oceana se v Evropi manjšajo temperaturne razlike med poletjem in zimo.
- B Večina Evrope leži v severnem zmerno toplem pasu.
- C Na severu Skandinavskega polotoka je polarno podnebje.
- D V Vzhodni Evropi je padavinski višek poleti.

(2 točki)

18. Napišite vremenotvorno središče nad osrednjo Azijo, ki vpliva na podnebje Evrope. Ugotovite njegov vpliv na temperature in oblačnost v Evropi tako, da obkrožite pravilni rešitvi.

Vremenotvorno središče: _____

TEMPERATURE:	nizke	srednje	visoke
OBLAČNOST:	oblačno	delno oblačno	jasno

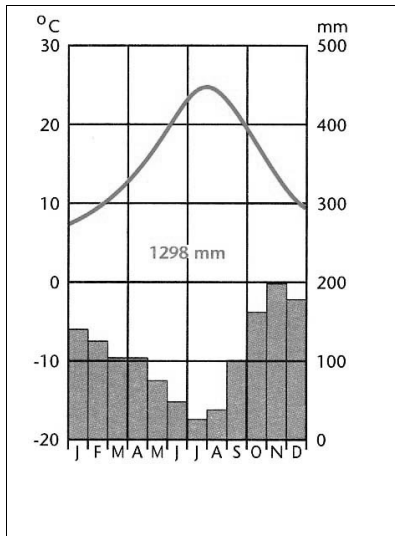
(2 točki)

19. Na sliki 2 je s črkami označenih 5 evropskih mest. Klimograma na slikah 3 in 4 prikazujeta značilnosti podnebja dveh izmed njih. Pod sliko 3 in 4 napišite črko tistega mesta, ki mu posamezni klimogram pripada.

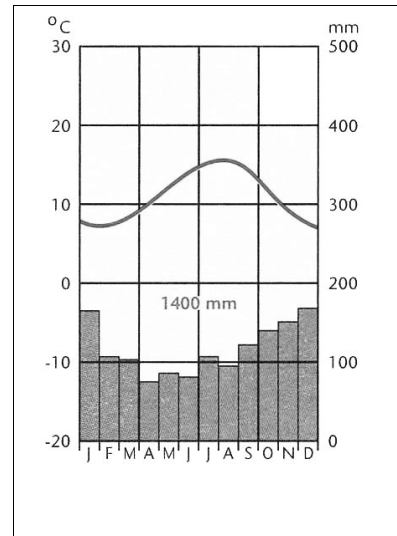

Slika 2

(Prirejeno po: http://www.youreuropemap.com/blank_europe_map. Pridobljeno: 12. 10. 2013.)

Slika 3

Slika 4

(Vir slik: Senegačnik, J., in drugi, 2006: Evropa, geografija za 2. in 3. letnik gimnazij, delovni zvezek, str. 35 in 50. Modrijan. Ljubljana)

Črka: _____

Črka: _____

(2 točki)

20. Pojasnite vzrok za poselitev norveške obale daleč proti severu, čeprav je drugje na podobnih geografskih širinah poselitev izredno redka ali pa je sploh ni.

(2 točki)

21. Pojasnite vpliv reliefa na razširjenost sredozemskega podnebja v Evropi.

(2 točki)

Evropa 2

22. Med naštetimi državami obkrožite dve, za kateri je značilen obalni turizem ob morju.

Avstrija	Andora	Luksemburg
Grčija	Makedonija	Bolgarija

(2 točki)

23. Obkrožite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna.

DA NE Avstrija je po letu 1960 začela podpirati masovni turizem.
 DA NE Gorski turistični kraji v Švici nimajo poletne turistične sezone.
 DA NE Med najrazvitejše turistične regije v Evropi spadajo Alpe in obale Sredozemlja.

(2 točki)

24. Opišite dva naravna pogoja za razvoj zdraviliškega turizma.

1 _____

2 _____

(2 točki)

25. Opišite dve značilnosti videza pokrajine na sliki 7 v barvni prilogi, ki kažeta na razvoj trajnostnega turizma v kraju.

1 _____

2 _____

(2 točki)

26. Pojasnite dva vpliva podnebnih sprememb na smučarski turizem v Alpah.

1 _____

2 _____

(2 točki)

M 1 5 2 5 0 1 1 1 1

Prazna stran

Prazna stran

M 1 5 2 5 0 1 1 1 1 3

Barvna priloga (k Izpitni poli 1)

Slika 1

(Vir: <http://www.reise400.de/horseshoe-bend.jpg>. Pridobljeno: 5. 10. 2013.)

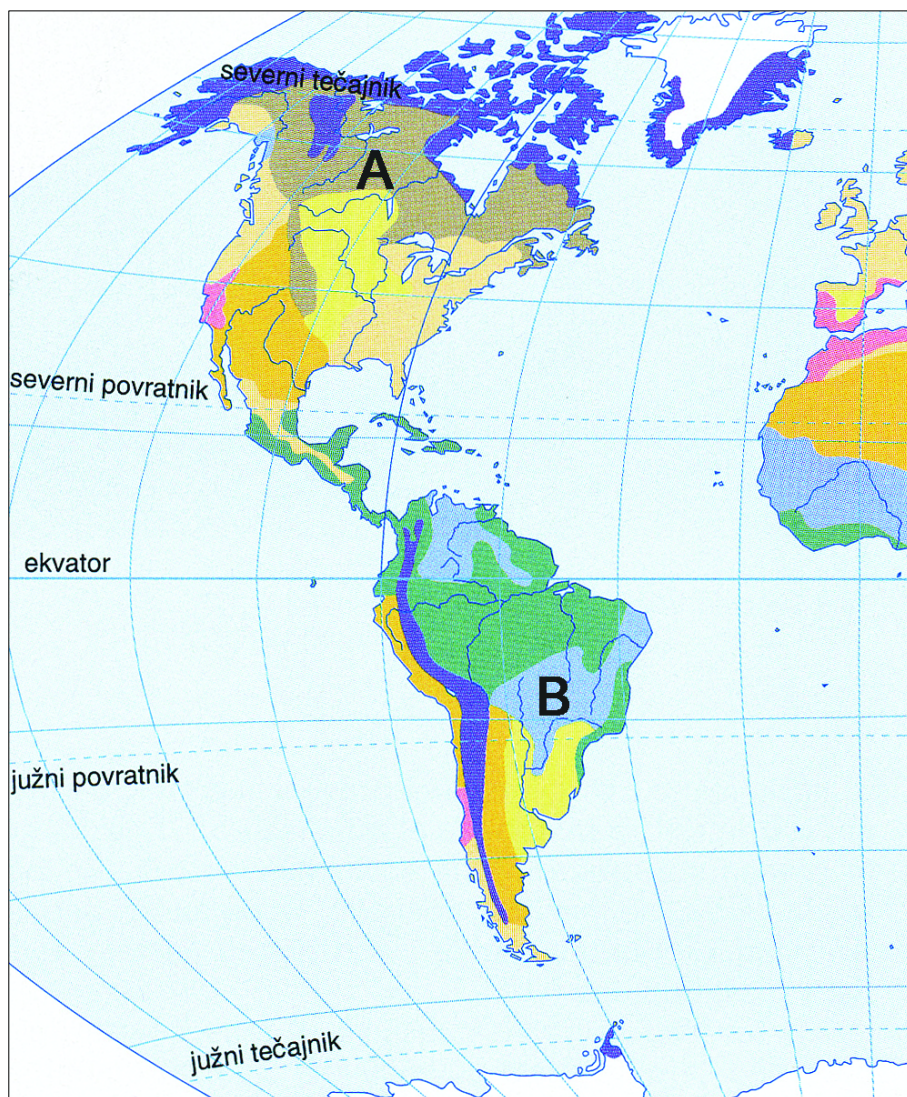
Slika 2

(Vir: http://1.bp.blogspot.com/_xC0p-PBMm7U/S-O2PLgfBgI/AAAAAAAAFVM/qv4XGyyb5PE/s1600/25-stanley+large+by+openq+CC%3Dnc-flickr.jpg. Pridobljeno: 5. 10. 2013.)

Slika 3

(Vir: <http://voyager.blogs.com/images/secondlife.png>. Pridobljeno: 5. 10. 2013.)

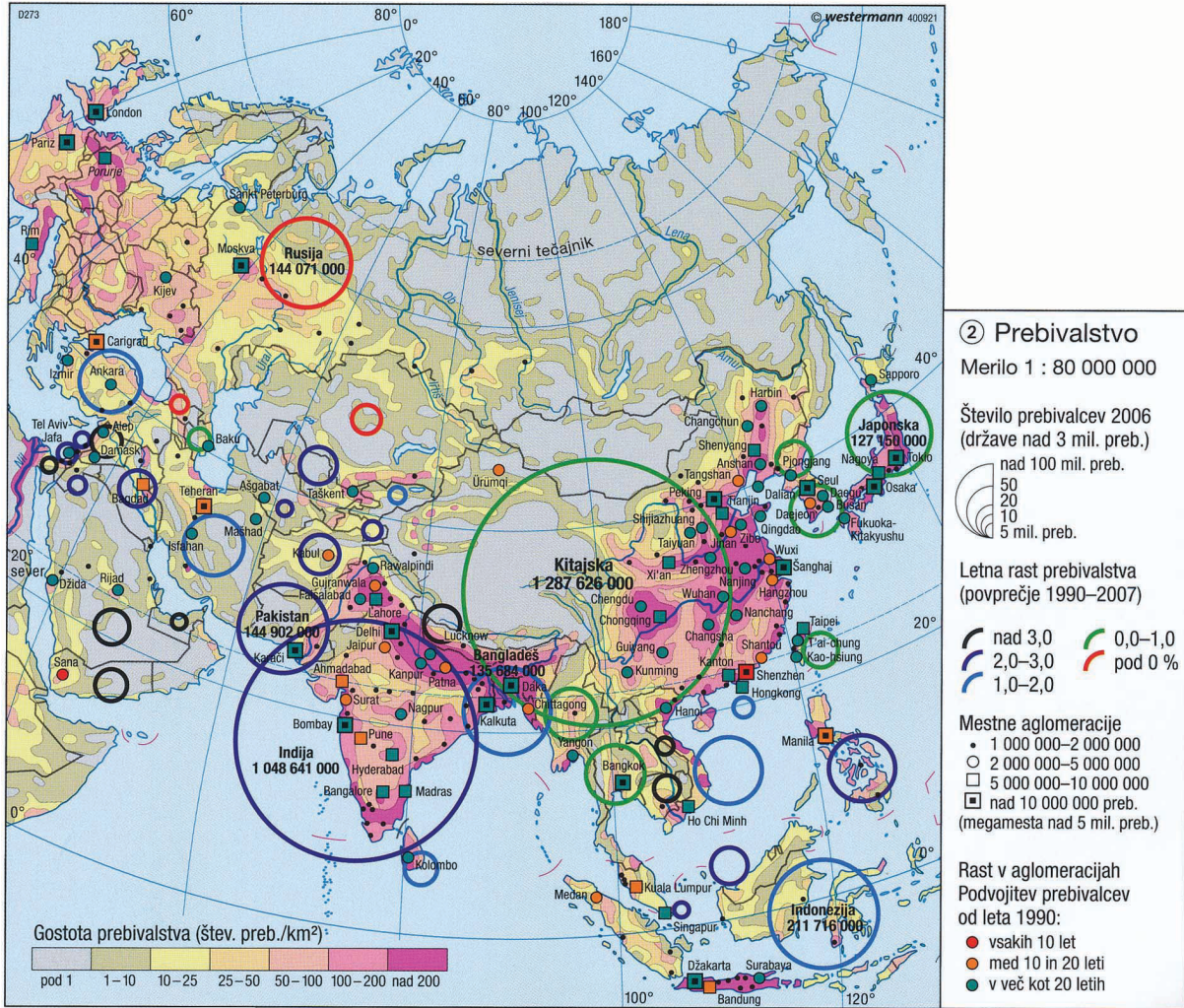
Slika 4: Razprostranjenost poglavitnih skupin rastlinstva

(Prirejeno po: Kunaver, J., in drugi, 1995: Obča geografija za 1. letnik srednjih šol, str. 105. DZS. Ljubljana)

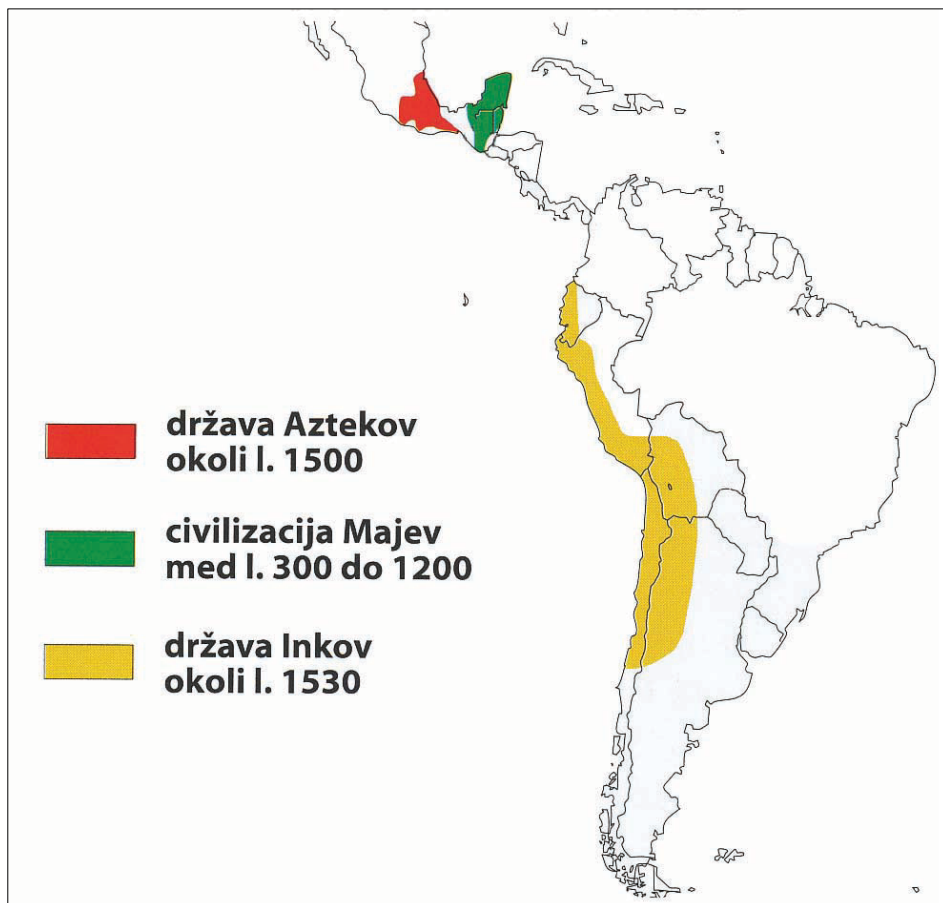
M 1 5 2 5 0 1 1 1 1 5

V sivo polje ne pišite.

Slika 15

(Vir: Atlas sveta za osnovne in srednje šole, str. 90. Mladinska knjiga. Ljubljana, 2010)

Slika 6

(Prirejeno po: Kürbus, T., in drugi, 2004: Geografske značilnosti sveta, za 2. letnik gimnazijskega in srednje tehniškega oz. strokovnega izobraževanja, str. 70. Mladinska knjiga. Ljubljana)

Slika 7

(Vir: <http://www.peakretreats.co.uk/summer/la-clusaz.htm>. Pridobljeno: 10. 10. 2013.)